

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, Junius' 11-dikén 1819.

Frantzia Ország.

A' Straszburgi *Alsó Rénusi Kurir* nevű Ujság, melly az 1809-dik esztendőben November' 5-dikén a' maga nemzeti nyelvét meglagadni 's az ólta magát annyiban a' Frantzia nyelv' tutor-sága alá adni kénytelenítettén, hogy minden dolgot két, úgy mint Frantzia és Német nyelven kényszerítettett közleni: most, az újságok' szabadságának visszaállításával egyszeriben hasznát kezdette venni ezen nemzeti szabadság' visszaállításának. Máj. 30-dikától fogva tsak német nyelven nyomtattatja leveleit.

Az Ujságírási szabadságot illető törvénynek a' Követek' kamarájában való meg erősítettése után, most már a' Pairkamara vetekedik felette; 's minthogy ezen szabadságnak fundamentumává a' vitatás alatt lévő törvény által egyedül tsak bizonyos zálogpénznek letétele határozott, ebből ily elméskedésre való alkalmazosságot vett magának a' Párisi egygyik Ujságlevél: —“

„Minthogy, úgy mond, nem lehet kétségbe hozni, hogy a' Pairkamara a' nyomtatásról szóló harmadik, vagy az Ujságokat illető törvényt is meg fogja erősíteni, ehez képest már most minden eddig volt Ujságtulajdonosok lábra keltek, hogy a' zálog-pénzt (Cautio) megszerezzék. Már most Frantzia Országban a' pénz-zsákba kell keresnünk a'

Litteraturát; a' Bankosok lesznek a' Mezcénások. Eddig örökké azt hallottuk, hogy Apollo és Pluto, egymásnak nem barátjaik; be megváltoztak az idők! most ezek is kezét tsaptak egymással, tsak a' kár, hogy az ő özszebarátkozásoknak a' leve a' következése, hogy Apollónak meg kelle magát aláznia Pluto előtt, hogy ez pénzt adjon néki. Egyéb eránt jól folynak a' dolgok. A' finantziával bíró emberek ész-lángra, az észlángal bírók pedig pénzre fognak, amazok a' magok pénzékért, ezek pedig a' magok tudományokért szert tenni. Valósággal oly időkben élünk, melyben nem lehet ellenek állani a' jó princzipiumoknak 's okoknak. Az igazság, a' melly Delphusban egy kútfőből folyt, ennekutánna egy mély ezüstforrásból fogja reánk a' maga Orákulumi feleleteit kiáraztani, 's a' Szabadság' fundamentom-köve egy Vas-láda leszen, mellyen három nagy lakatok lesznek. Ha így, ismét arany időt érünk!“

Egy más Párisi író ekkóppen szoll: „A' nyomtatási szabadságot illető új törvények, tsaknem közönséges helybehagyást nyertek, minthogy a' mint egy felől a' szabadságot oltalmazták, úgy más felől a' vakmerő bátorságot megzabolázzák. Hogy pénzbüntetés határozott a' nyomtatási rendszabásoknak általhágóji ellen, ez azért nem fog jó következés nélkül maradni, hogy a' mi időnkben sokkal jobban szeretik az emberek a' pénzt, mint-sem gondolatjaiknak igen vakmerő bátor kiírásáért, magokat igen nagy bir-

ságfizetésekre elszánnák. — Frantzia Országban sokan találtak, kik nagyon kívánták volna, hogy a' büntető törvények közt a' *Keresztyén Religiónak* megtámadtatása, név szerént felhozattott volna: de az is igaz más felől, hogy azon magyarázatok szerént, mellyeket ezen tárgyról a' Ministerek, 's különösen a' Belső Minister tett, a' már megerősített törvény, midőn a' Közönséges Morál' megtámadóit megbünteti, ugyan akkor azon megbántatásokat is meg fogja büntetni, mellyek a' Constitúciónak védelme alá vétetett istentiszteleteket (Cultusokat) 's ezeknek szolgálókat, érdeklik. Azt a' nyilatkoztatást, mellyet ezen tekintetben négy Frantzia Fő Papok kiadtak (lásd a' M. Kurir XLIII-dik számú darabját) a' Frantzia közönség külömbkülömbféle módon fogadta. A' mi azonközben ennek betséből, legalább forma szerént, leg többet el vett, a' volt, hogy azt két nagy tekinteti Papok, hasonlóképpen Pairek, tudniillik Cardinalis Beausset, 's Bourlieu, az Evreui Püspök, neveiknek aláírása által megerősíteni nem akarták: ámbár másfelől az az ok, mellyet arra nézve mentségül felhoztak, hogy miért nem akarják aláírni, nagyon tiszteséges; ők tudniillik nem akarták volna, hogy azon Nyilatkoztatásban a' szeretet' és elfelejtkezés' lelkénél egyéb lélekzelen, 's azt kívánták volna, hogy annak utolsó periodusa hagyattassék - ki, melyben a' Frantzia revolúzió alatt történt religiói üldöztetés úgy irattatik-le, mint a' melly a' Pogány Császárok' idejéből sokkal felyül haladta volna. Itt következik szóról szóra az a' periodus, mellyért a' nevezett két Pair Fő Papok az egészszet alá nem irták: —

„Attól láttatván félni, hogy a' Religiónak a' goromba megtámadtatástól való megoltalmaztatása által az *Intolerantiára* fogás, út, készittődne, nevetséges

módon a' *Domitianus'* üldöző törvényeit azon törvénnyel hasonlítják össze, melly, ha felvétetődne, nem engedné meg a' Religiónak goromba megtámadtatását. És a' hitetlenség mérészel az *Intolerantiáról* beszélni! az a' hitetlenség, melly azon rövid idő alatt, míg a' Hatalmat bitangolá, minden üldözések között a' legkegyetlenebbet gyakorlotta! A' *Domitianus'* és a' több Pogány Üldözők' törvényei, legalább egygyenként és megítéltetés után mészárlották a' Keresztyéneket. De a' mi időnkbeli Istentelekek csoportonként gyilkolták 's fulasztották vízbe a' Religió' hűséges Szolgait, és nekünk az ő dühösségektől való megmenekedésre semmi egyéb módunk nem vala, annál, hogy a' hazából kivándoroljunk, 's a' mivel birtunk mindenünket kardalészára (prédául) nékiek hagyjuk.“

A' *Journal de Puris* azt irta Május 27-dikén, hogy a' Király az azt megelőzőt napon Ministeri tanácsot tartván, néhány számkivettett Frantziáknak megengedte a' visszatérést. Ilyenek Marschal Sault, General-Lajtnánt Pirè, Gróf Real, Dirat 's Pomeureul nevű Urak.

Ugyan ezen újság egy nappal későbbre még többeket nevez-meg, a' kiknek visszahivattatása hasonlóképpen meghatározott. Ezeknek neveik: Foucher d' Abigny, Eschasserieux, Thabaud és Lemailand. Az elsők részint olyanok, kik XVI-dik Lajosnak megölettetésére voksoltak volt, részint a' Bonaparte visszajövelekor tették magokat számkivettetésre méltókká; az utolsók pedig mind a' Convent' tagjai voltak 's a' Király' megölettetésére voksoltak volt. Az ilyenek most egyszerre nem örökösön hanem tsak bizonyos időre botsáttatnak vissza; mi történik velük továbbat, azt az idő fogja megmutatni; úgy viselhetik

magokat, hogy többé nem fognak bolygattatni. — Durbach is ezen utolsók közzé tartozik; ő is hasonlóképpen most nyerte-meg a' visszatérhetést.

Chateaubriand most egy szomorú játékot készít, Moses név alatt. — Madám Manson, ki egy időltta Párisban lakik, új Memoárokat akar kiadni.

Most az Ország' költsége 's annak megszerzése felett való vetekedések folynak a' Követek' kamarájában, melly tárgyak között leghevesebben kikelltek némely Orátorok az ellen, hogy miért tart a' Király idegen katonákat (Helvétusokat) a' magazsoldján, 's miért fizeti azon Missionárius Papokat, kik az Országban vidékrőlvidékre járnak, 's némelly helyeken (rendszerént 40 napokig) letelepedvén, a' néphez szent beszédekintéznak. Cornet d' In court ellenben hathatós beszéddel fogta pártját mind kettejeknek, melyben egyebek közt efféléket mondott: —

„En költségeinbnek minden féle kevesítésére, melly a' józan okossággal meg egygyezik, vótumokat adom: de ezért nem értek ám egygyet azon heves Orátoraikkal, a' kik se' a' Király' szolgálatjában lévő Helvétus Regementek, se' emez Apostoli emberek eránt, kik a' Királyok' Királya' szolgálatjában az Isten' nevében a' népeknek békességet predikálnak, semmi kedvezéssel nem viseltetnek. Uraim! a' Király' szolgálatjában lévő Regementek, a' mellyek valami 12,000 emberekből állhatnak, valami 600,000 Frankokkal kerülnek többbe Statusunknak, mint éppen ugyan annyi számú Frantzia katonáknak tartása kerülne. De gondoljuk-meg azt a' sok jót, melly ezen 12,000 idegeneknek tartásából hazánkra következik — nem sokkal felyül haladják-e ezek azon 600,000 Frankokat, mellyeket némellyek közzülünk ily nagyon ellenzenek? Tegyük-fel, hogy ezen idegenek

nem volnának többé Frantzia Ország' szolgálatjában, mi lenne ennek első következése? Az, hogy helyekbe 12,000 Frantziákat kellene a' mi erőszakos rekrutázási módunk szerént kiállítani, 's ezen számot esztendőkről esztendőkre újabb rekrutáknak állítása által telyesen tartani. Ha egy kevés haszon láttatna is fordulni abból, hogy a' Frantziáknak tartása nem kerül annyiba, mint a' Helvétusoké: de hányan nem ejtenék magokat e' helyett polgárjaink veszedelembe, azért, hogy gyermekeiket, kik a' sorsvonás által katonákká tétettek, kivásárolhassák. Ah, Uraim! azon kérelem' irójihoz, melyben a' kívántatik, hogy a' Helvétus Regementeket hazájokba küldjük vissza, nem tsatolják magokat hozzájuk azon megvigasztalhatatlan özvegyek és anyák, kik naponként azért esdeklenek előttünk, hogy ne foszszuk-meg őket idősb gyermekeiktől, egyetlenegy gyámolítójoktól, segítőjoktól, 's a' kiknek keserves kérelmekre mi semmi egyéb vigasztalással nem felelünk, hogy fére tesszük. De másodsor: hát az a' szoros öszszeszevetkezés, melly Frantzia Ország és Helvétzia között ezen katonai Capitulatziónak ereje szerént fenn tartatik, 's a' mellyet bezzeg más Hatalmasságok örömetst elfogadnának, semmi tekintetet nem érdemel-e? Legtanultabb katonáink 's ezek között Gróf Dumas Mathieu, azon szerentsétlenségeinket, mellyek bennünket a' Directorium Országlása alatt értek volt, egyedüt annak tulajdonitják, hogy azon időkbén a' Helvétus katonákat vissza küldöttük, 's földjököt megsértettük, határaikon által rontottunk vala. A' nevezett Gróf ily szókkal fejezi-ki irásában azon hasznót, melly mi reánk a' Helvétziával való szövetségből háromlik: — „Van-e annál megpróbáltabb hasznú hűség, mint az, a' melyre nézve ily nagy darab határunkat, örzőseregek nélkül hagyhattuk, avvagy hogy

„jobban szolljunk, s' melly hűségre nézve, tsak egyedül a' neutralitásba helyeztetvén bizodalunkat, ezen határunkat bizonyosabb oltalmaztatás alatt lenni tarthattuk, mint ha erős várakból álló hármass linea oltalmazta volna!“ — Uraim! Hasonlittsátok össze azon 600,000 Frankokat, mellyekkel a' Helvétus katonáknak tartása esziendőnként többbe kerül, azon költséggel, melybe külömben eme' hármass oltalmazó lineának épittetése 's az azokba kivántató Frantzia örszeregeknek tartása kerülne; 's ha ezen systemát tsakugyan jobbnak fogjátok találni: ekkor vegyétek ismét kezetekbe a' mi adósságainknak könyvét, az úgynevezett Nagy könyvet, 's tsináljátok új adósságokat a' végre, hogy ezen első költségetekre megkivántatni fogó két vagy három száz milliókat megszerezhessetek! Ellenben, ha a' ti Helvétziával való szövetségtek ily nagy hasznokat hájt Frantzia Országnak, mi okotok lehet arra, hogy ezen vitéz idegeneket szüntelenül bántsátok, pedig a' kik a' mi földünkön való nemzetivé-lételnek Diplomáját, már illy sokszor kiontott vérekkal festették. Az ő 1792-ben Augustus' 10-dikén bizonyított hűségéért, vagy pedig azért akarjátok-e őket megbüntetni, hogy a' Beresinánál a' Frantziák' hátrálását fedezték? A' Respublikai Országlású Helvétzia jutalmakat ad azon nagy lelkű fijainak, kik a' Frantzia Monarchiát védelmezik, 's közönséges emlékezetoszlopokat emel nekik: 's a' Frantzia Monarkhia, a' hol a' XVI-dik Lajos' Felséges testvére uralkodik, lehessen-e még is az, a' ki tőlünk azt kívánhassa, hogy ezen Helvétusokat kergessük-el Frantzia Országból? Nem; ez Uraim meg nem eshetik; ily tsekélységnek meggazdálkodása Frantzia Országnak véghetetlen sok költséget 's elmoshatatlan gyalázatot fogna okozni.“ —

Fontosan kikelt ugyan ezen Orátor

azok ellen is, kik a' Missionarius Papokat oltsárolják, 's azt jóvallják, hogy az ezekre tétetődő költséget kiméllje-meg az Országlószerk, melynek egész summája a' Status' költségei között tsak 15,000 Frankokból áll. — A' többek közt Rodet nevű Képviseelő kelt-ki nagyon ellenek; rútol beszélt felöllök: 's még is betsülte a' kamara a' általa elmondott beszédet annyira, hogy kinyomtatattását meghatározta, minekutánna Rodet megígérte volna, hogy ezen kifejezést, *Scandal* (botránkozás), mellyel ő, egyéb oltársárló szavain kívül, ezen prédikáló atyáknak tselekedeteiket illette, ki fogja beszédjéből hagyni.

* * *

A' Párisi újabb levelek szerént az Ujságírás' állapotját illető törvényt, annak némelly czikkelyein a' Követek' kamarája által tétetett változásokkal, már a' Pairkamara is helybe hagyta vala. Mar most tehát tudják a' Frantzia irók, hogyan vannak; 's ahoz alkalmaztathatják magokat.

Párisban most, 15 minden napokon 's 32 nem minden napokon kijövő, és 25 hetenként vagy hónaponként megjelenő, úgy nevezett fél Periodicus (folyó), Ujságok találatnak. Felvetették, hogy, ha tsak az eddig fennállott Ujságlevelek száma marad is fenn, pedig nevedését reménlik, még is 5,319,000 Frankra, vagy interesben (minthogy tsak intereses Obligatziókat kelle tenni) 415,000 Frankra telik az a' Zállog-summa (Cautio), mellyet ezen újságlevelek Párisban, a' Censúra alól lett felszabadittatásért, vagy más szókkal, azért, letenni tartoznak, hogy a' szabadsággal nem fognak vissza élni.

Hogy a' Frantzia Ujságlevelek élni annyira a' mennyire már elkezdettek ezen nagy summán vásárlott szabadsággal,

mutatja csak az itt következő cikkely is egy kevésbé: — „Az Ultraroyalista íróknak (ügymond) keserves megjegyzésekre szolgáltatott okot a' Ministeri Tanátsnak az a' Május' 26-dikán tett határozása, a' melly szerént több Frantziáknak, a' kik számkivetésbe küldettek vala, a' hazába való visszajövetel megengedettett. Némelyek ezen írók között azt kérdik: hogy, hát valyon ugyan az Igasság' Ministere a' maga nevét alá fogja-e ezen rendelkezésnek írni, minekutánna nem régen a' Követek kamarájában a' Számkivettettek ellen a' *Sohát (jamais)* nagy garral kimondotta, kikiáltotta? Egy más Ujságíró, ugyan ezen tárgyról beszélvén, ily megjegyzéssel rekeszti-be szavait, hogy a' mostani Frantzia Ministereknel ezen szó, *sohasem*, nyoltz napot tesz'.”

A' Bavariai Közönséges Ujságlevelek ily tudósítást közlenek Párisból, Május' 25 - dikéről: —“

„A' mi közönségünk' gondolkodásának minémüése nyoltz napok alatt nagyot változott Ministereinkre nézve. *Deserre Ur* a' nép' kedvét, mellyen oly nagyon kapott elvesztette, és ez ismét *Decazes Ur*hoz kezdett fordulni, a' ki ugyan ezt, azon kedvezésre nézve, mellyel eránta az Ultrák egy időtől fogva viseltettek, vagy talám némelly olyan nem szerentsés következésű eszközökért, mellyek néki tulajdonítottak, elvesztette vala. Itt az Apellatorium nagyon keményen viseltetett vala egy ideig azon írók ellen, kik a' Frantzia zsoldon lévő Helvétus katonákról nem jól irtak, 's ezen keménységet a' közönség *Decazes Ur*nak tulajdonította. Most pedig már úgy látszik, hogy ezen Minister Ur az Apellatorium' keménységét ellenzette inkább, hogy sem jóvallotta volna. Azt is most kezdik erőssíteni, hogy *Decazes Ur* volt az, ki a' Számkivettetteknek annyiban pártját fogta, hogy a' Királynak telyes

szabadságában álljon, hogy azokat a' Számkivettettek, kiknek Frantzia Országban való jelenléte károsnak nem tartatik, 's a' kik magokat a' Király' kegyelmére méltókká teszik, a' hazába vissza hívhassa. Ezen környüllások kedvesek lévén a' közönségnek, 's már most úgy mutatván-ki a' dolog magát, hogy ezeket *Decazes Ur*nak lehessen köszönni, abban ő eránta kedvező érzékenységet gerjesztettek. *Deserre Ur* pedig, ki a' Számkivettettek' ügyét más szempontról tekinti, 's reájok nézve az Ultraroyalistákkal láttatik osztózó értelemben lenni, az Ultraliberális írók által hevesen vagdaltatik, melyre ezeknek, ha bár igen meszsze üzik is, van valami okok, valami igasságok. Ezek nagyon távol vannak attól, hogy azoknak tselekedeteiket jóvá hagynák, 's azokat menteni akarnák, kik a' Király' megöletetésére voksoltak. Ezek (tudniillik, kik a' Minister *Deserre* okoskodását, hibáztatják) csak azt erőssítik, hogy ezen kérdésen már véghatározást tett a' Constitutzió; következésképpen semmi tisztikaroknak nints többé jussok arra, hogy valamelly változást tegyenek rajta. A' Constitutzió tudni illik nyilvánossággal tilalmazza azt, hogy a' Votizálók a' magok Votumjaikért számadásra vonattathassanak. Hogyan eshetik tehát, hogy ezen Frantziákra a' magok votumaikért számkivetésbe való küldettetés határozatlathattott? Mivel lehet az 1815-dik esztendőbéli Törvényhozó gyűlést menteni azért, hogy ezen törvényt jóvallotta, 's ennek megerőssítésére a' Királyt mintegy kényszerítette? Azt mondják ugyan erre az 1815-dik esztendőbéli kamara' pártfogóji, hogy az ő határozások csak azokat illette, kik a' Bonaparte' Constitutziójának Toldalékaktáját aláírtak 's ő tölle az ő Száz-napi Országlása alatt hivatalokat fogadtak-el. De, hisze' azoknak száma, kik ezen Aktát aláírták, milliókra telt,

és sok ezerezen válottak tölle hivatalokat, kü- lömben fejetlenségre kellett volna jutni az Országnek! Mire való tehát az oly emberek ellen így keménykedni, kikről nem tudatik, hogy a' Bonaparte' vissza- jövetelében munkások lettek volna? Ezek azok a' principiumok, mellyek a' Deserre Ur' systemája ellen felhordatnak, a' nél- kül, hogy azokat, kik ellene így beszél- nek, azzal lehetne vádolni, hogy a' revo- lutzió undokságait vagy a' Király' meg- ölettetésére való votizálást helybe hagy- nák, mint az Ultraroyalisták közzül né- mellyek tselekedtek. Ezen dolog nyoltz napoktól fogva nagyon foglalatostkodtatja a' közönséges figyelmetességet, és, hogy a' Ministerek se' mind érthettek egygyet Deserre Urral, abból hozzák-ki, hogy magok a' Ministeri részen lévő irók ezen Minister Ur által a' Követek' kamarában kimondatott *Sohát* (az az, hogy a' Szám- kivettetteknek egy része *soha* vissza nem hivattathatik) nagyon megkritizálták. Ma- gok a' Számkivettettek' pártfogóji se' ki- vanták, hogy a' törvényhozó egyéb hatá- rozást tegyen, hanem tsak, hogy útasit- sa az ügyeket jóvallásképpen a' Ministe- rek' Tanátsa' elejébe. Ebben tehát ezen Tanáts maga önként telyesíti azt a' mi kivántatott, midőn kimutatja, hogy nem czélzása, hogy a' Számkivettettek örökre kimaradjanak, hanem inkább, hogy a' Király' kegyelme, mint az idő és kör- nyűlállások megengedni fogják, reájok is kiterjesztethessék. Ezzel a' czélzással a' Liberálisok meg vannak elégedve: tsak az Ultraroyalisták ellenzik, 's vádolják őket gyengeséggel azért, hogy a' Deserre Ur', mint Ministertársok' jóvallásától eltávoznak, 's ellenzőjinek plánumát kö- vetik."

Déli Amérika.

A' Spanyolok' iti folyó dolgaikról ilyen tudósítást találunk a' Londoni le- velekben:

A' Kurir nem tartja hitelesnek azt a' közelébről elő fordúlt *Madridi* hírt, hogy oda a' Buenos - Ayresi Republikától oly ajánlás érkezett volna, hogy a' Pláta kö- rül fekvő tartományok arra ajánlanák ma- gokat, hogy az anya Országhoz ismét vissza térni akarnak. Azt mondja a' ne- vezett Ujság, hogy azon tudósításokban, mellyek hozzá a' Pláta mellől érkeztek, semmi efféléről való emlékezet nem té- tetik.

Ugyan ezen Ujság azt a' fontos czik- kelyt közli az Északi Amériakai Ujságleve- lekből Sz. Tamás szigetéről, Mártzius' 30 - dikáról, hogy a' Panamai Spanyol Kormányozó a' Karthagénaihoz küldvén, ettől nagy sürgetéssel kéri a' segedel- met, oly okon, hogy a' Patrioták Chi- liből Limához evezvén, ravasz mester- ség által a' Callaói kikötőhelyet 's azután magát Lima városát is elfoglal- ták volna, 's már most onnét Panamát fenyegetnék. Az a' mesterség, mellyel mondatik, hogy a' Patrioták ezeket tse- lekedték volna, abban állott, hogy úgy jelentek ott meg, mint ha az Európából várt hajós sereg érkezett volna meg oda: hanem ezen tudósítást se' tartja a' Kurir hitelre méltónak, minthogy a' napok' számát, mellyeken mondatik, hogy a' dolgok történtek, egymással ellenkezni látja.

A' *Morning Chronicle* is közöl Tri- nidad szigetéről egy levelet, a' melly on- nét Aprilis' 7 - dikén indult volna, de er- ről is a' mondatik, hogy még nagyon szükséges néki a' megvalóságosulás. A' levél foglalhatja azonközben ez: A' Királyi seregek' vezére *Morillo* San - Fernando várára reá ütvén, de azt meg nem vehetvén, 's az után a' maga tanyájában Cumana mellett a' Patrioták által ő maga támod- tatván - meg, 2000 embert vesztett. Az Anglusok Decemberben már megérkeztek volt a' Patriotákhoz, hanem pénz nem

lévén, még ezen tsatákra nem állottak volt ki. *B r i o n* a' tengeri vezérséget elhagyván, a' mondatik felőlle, hogy ezen túl a' szárazon akar szolgálni, 's a' hajós sereg' vezérlését *J o l y* nevű Admirálisra bizta, a' ki ekkor *Cumanának* a' tenger felől való bezárásában foglalatoskodott. *Oberster English* egyenesen *Caraccasra*, a' fő városra, akart reá ütni. *Morillo*, midőn látta volna, hogy az Európából várt segítség telyességgel nem érkezik, azt a' nagy gondolatlanságot követte-el, hogy a' Szeretseneket verbuálta-fel 's ezekkel számosította armádáját: de a' kik, mihelyest *Morillo* 150,000 Dollárokból álló summát köztök kiosztott, tölle azonnal mind elszökdöstek.

A' *Venezuelai Congressus* a' Patrióták' fő városában *Angosturában* organizálta magát. *Bolivar* Elölülő. Generális *Zea* Vice-elölülő. Polgár *Rosejo* a' Képviselő-kamara' Elölülője. *Urdañeja* Belső Minister, *Mendez* hadiminister, *Palacio* külső dolgokra ügyelő Minister. Ezen utolsó tudósította a' Londonban lévő *Venezuelai Biztost* az Országlásnak ezen új elintéztetéséről. Egy megbotsátási (*Amnestialó*) törvény is munkába vétetett, valamint szintén *Uj-Grenadának* *Venezuelával* való özsze-tsatoltatása is. *Cas en a r á n a k* (*Uj-Grenada* egygyik tartományának) követei már benn ülnek és votizáló just gyakorolnak a' Congressusban.

Lord Cochran e, a' *Talcahuanói* kikötőhelybe 6 Spanyol hajót beszoritván, ott örzi őket. Ezen hajók *Lima* felé eveztek fegyveres néppel.

Mac-Gregor egy ideig *Jamaikában* tartózkodván, onnét való elevezése előtt ily nyilatkoztatást intézett az otla-

kó kereskedőkhöz: — „Minthogy én a' Spanyolok ellen való hadi munkát a' *Meksikói* öbökben el akarom kezdeni, és azt, hogy ezen szigeteknek a' *Meksikói* tartományokkal mitsoda özsze-köttetődése legyen, következésképpen, hogy az én hadi munkám a' *Jamaikai* kereskedőkben mitsoda indulatot gerjeszsen-fel — minthogy mondom én mind ezeket tudom: tehát sietek tudtotokra adni, hogy a' ti jószágaitok, mihelyest *Anglus* tulajdonnak lenni megmutattatnak, telyességgel bántatni nem fognak. Én azzal a' mi az *Anglusoké*, egyátaljában nem fogok ügybánni, mint a' ragadozástszomjúzó *Morillo* tselekedett, midőn *Uj-Grenadába* belépett: hanem inkább arra kötelezem magamat, hogy néktek mindenekben igazságot teszek 's néktek utat módot mutatok arra, hogy tőkepénzeiteket a' *Meksikói* tartományokból minden baj nélkül kihozhassátok. — „*Mac-Gregor*.

A' *Buenos-Ayresi* legújabb levelek szerint ezen városban nagy özszeszövetkezés támadott vala azeránt, hogy a' *Portugallusok* ellen had indittassék, *Artigas*-sal ellenben békesség köttetessék. — *Montevideóban* is özszeesküvés támadott vala a' *Portugallusok* ellen, de felfedeztetett, melynek főbb gerjesztője *Robert* nevű, *Bonaparte* idejebéli *Frantzia* Al-Prefektus volt. Vélle egygyütt több *Frantziák* elfogattattak. Más nevezetes emberek is kérdőre vonattattak, de nem fogattattak-el, minthogy semmi ki nem jött ellenük, melyből azt lehetett volna kihozni, hogy az özszeesküvés' részesei legyenek. Ilyenek, *Bonpland* a' *Humboldt* Sándor Ur volt útas társa, Generális *Fressinet*, és mások.

~~~~~

**Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —**  
*Jun. 8-dikán* 248 $\frac{3}{4}$  — *9-dikén* 248 $\frac{1}{4}$  — forintot.

# Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

## B é t s.

Nápolyból Május' 27-dikéig terjednek a' legújabb tudósítások. Császár és Császárné ő Felségek, a' Cs. Felséges familiának minden ott lévő tagjaival egyetemben kivánt jó egészségben voltak.

Császár és Király ő Felsége helybehagyni méltóztatott, hogy a' Státus' számtartási tudománya' Pesti Universitásnál lévő Professorának *Szarka József* Úrnak, kinek a' Számtartási tudományról Tanító könyve a' jutalomnyerésre bejött öt irások között legjobbnak lenni megesmertetett, az 1812-tőben Jan. 8-dikán meghatározott's azon esztendő Aprilisének 17-dikén kihirdettetett, 2000 V. Cz. Forintokból álló jutalom, kiadattassék.

\* \* \*

A' Császári Királyi Egyesült Kancelária kinyilatkoztatta a' Bétsi egyesült Protestans Consistoriumnak: hogy ő Cs. Kir. Apost. Felsége, méltóztatott a' tisztelt Udvari Kancellária által ő Felsége eleibe terjesztett és Consistorialis Tanátsos Glatz Jákob által Bétsben Geroldnál kiadott Reformatio harmadik Százados Öröm Innepének előadását az Austriai Cs. K. Statusokban; úgy a' Consistorialis Tanátsos Glatz által végbe vitt Jubileumi predikációknak gyűjteményét is, kegyelmesen elfogadni, és az exemplárokhoz vissza tartóztatásokkal azokat, felséges figyelmére méltóknak tartani.

Az Ujságleveleket illető Jelentés. — A' Bétsben lévő Cs. K. Fő Postahivatal, egy közre botsátott Hirdetés által jelenti, hogy, mivel a' Bétsből expediáltatni szokott, 's az esztendőnek első hat hónapjai alatt járt Ujságleveleknek takásáikon semmi változás nem esett: tehát az Olvasó Urak rendelkezéseiket az esztendőnek hátra lévő hat hónapjaira ehezképpest megtenni ne terheltessenek. —

A' Fő Postahivatalnak ezen jelentéséből a' M. Kurir' írója is okot vettek arra, hogy magokat tisztelt Olvasóiknak nemzeti buzgó pártfogásokba továbbra is ajánlják, 's szentül megígérjék, hogy mindennel, a' mi tőlök kitelik, hasonló buzgósággal és szorgalmatossággal szolgálni készek lesznek. — A' M. Kurirért a' jövő 6 hónapokra is 14 forintok kivántatnak, mellyeket a' sokszor megmagyarázott úton 's módokon lehet felküldeni.

Felséges Urunknak ezen kegyelmes helyber-hagyásán kívül, négy Koronás Fők és Hatalmasságok nyilatkoztatták -ki a' maga sok rendbéli épületes és erköltsre 's Vallásra buzditó munkáiról, úgy a' nevelés körül és szép hivatalaiban szerzett nevezetes érdemeiről esmeretes [nagy tudományu és derék Consistorialis Tanátsos Glatz Jákob Úrnak, ezen harmadik Százados Innep tartását tárgyazó munkáival való nagy meglegedéseket, u. m. a' Pruszsus Király ő Felsége, egy szép és drága arany pixisnek ajándékozásával; a' Württembergi és Dániai Királyok, úgy a' Bavariai Királyné ő Felsége is, egy egy kötelező kegyelmes irások által; a' Bavariai Királyné ő Felsége Julius' 6-kán 1818. ezekkel a' nevezetes szavakkal írván Glatz Úrhoz:

„Szivesen köszönöm Glatz Consistorialis Tanátsos Úrnak a' Reformatio „Jubileuma leírását. Minél fontosabb „azon történet magában, annál nevezetesebb valóban annak leírása, miképpen „innepeltetett meg az, egy oly nagy Birodalomban, 's gyönyörködve szemlélhetni a' megvilágosodásnak 's „Keresztyén Türedelemnek előmentét azon szabados Lélekben, melly „ezen Inneplésnek most inkább kedvezett „mind az el mult Századokban. Bizonyossá tévén a' Consist. Tanátsos Urat „a' felől, hogy mindenkor nagyra bicskulom „személyét, vagyok jó indulattal.“

Karolina.